

פִּשְׁעַמְבִּישָׁלֵם נַאֲבָרִיבֶּמְשָׁעָן

(Wiadomości przemyskie)

אונא בעהונגערעム פאליטישעם ארגאנז.

Przemyśl, 14 czerwca 1911.

נו' 3

פְּשֻׁעַמְבִּישָׁלֵם, 14 יוני 1911

לא תירא מפחד ליעבערמאן!

לייעבערמאן סטראשעט! ער דראהת שווין נישט מיט זיינע אגיטאָד טארען, מיט זיינע פאכאלקען, מיט זיין שווארצער באנדע, מיט אַנאַנְימָע דראָהַָבְּרִיעַָפְּ—ניין, ער דראהת מיטין שטאטָהַָאַלְטָעָה, מיט דער רעניעד רונְגָּן, מיט דער פֿאַלִּיצְיָה אָוֹן מיטין געדיכט.

ער, וואָס זיין גאנצָע פֿאַלִּיטִישׁ קָאַרְיָעָד אַיז גַּעוּזָן דער קָאַמְפָּפָּגָן גַּעַז דער רעניערדונג, גַּעַז דעם שטאטָהַָאַלְטָעָה, גַּעַז דער פֿאַלִּיצְיָה, ער רופְטָן זיין אַיצְטָן צוֹ הילְפָּה פֿאַר זיין פֿערבלָאַסְטָעָר פֿאַפּוֹלָאַרְיָטָעָט, פֿאַר זיין גַּעַזוּאַכְטָעָר פֿאַוִּיצְיָע, פֿאַר זיין גַּעַזְרָאַכְעָנָעָר מַאְכָט.

ער בעכלאנט זיך גַּעַזְעַן טָעַדָּאָר אָוֹן רופְטָן אלְעָגָט גַּעַזְעַן מלְאָכִים — פֿאַרְדָּאָן: פֿאַלִּיצְיָה אָוֹן שָׁאַנְדָּאַרְעָן! — צוֹ הילְפָּה אָוֹן צוֹם שְׂוִין... דער וואָלְפָּה בעכלאנט זיך, אוֹ דאמָן שְׁעַפְעַלְעָה מַאְכָט אַיהם דָּאָם וואָלְפָּה סְעַר קָאַלְוִמְיטָנָע...

אַגְּרָעָסְעָרָע אָוֹ שְׁעַנְעָרָע קָאַמְעָדִיעָא אַיז נָאָךְ נִישְׁטָן גַּעַזְעַהָעָן גַּעַזְוָאַרְעָא.

נאָר מיר ברויכען פֿאָר דֶּר. לִיעַבְּרַמְּאַן סְטְּרָאַשְּׁאַקְּעַם קִין מֹרָא
ニישט צו האבען.

לא תירא מפחד לִיעַבְּרַמְּאַן! יְוִדִּישָׁה וּוְהַלְּעָרָה אַיְהָר בְּרוּכְּתָּ פֿאָר
לייעברמאַן דראָהוֹנָגָעַן קִין מֹרָא צו האבען.

אוּבָּר שִׂיקְטָא אַיְדָּ צו דְּרָאַהְבְּרִיעָה, אוּבָּר שְׂרָאַשְׁעָט אַיְדָּ מִיטָּ
זִינָּעָגִיטָּאַטָּאַרְעָן, מִיטָּזִינָּעָפְּאַכְּאַלְקָעָם, אַדְעָר אוּבָּר שְׂרָאַשְׁעָט אַיְדָּ
מִיטָּזָּשְׂטָאַטָּהְאַלְטָעָה, מִיטָּזָּסְטָאַרְאַסְטָא, מִיטָּדֶר פְּאַלְיִצְיָ אָזָּן מִיטָּזָּ
שְׂטָרָאַפְּגָעָרִיכָּט.

סְיוּעָט פְּאַרְיְבָר דֶּר 19 יְוִנִּי, לִיעַבְּרַמְּאַן וּוּעָט וּוּרָעָן אַיִּסְמָקָאנְדִּיְרָ
דָּאָט, אַפְּשָׁוְטָעָר בְּשְׁרִידָם, עָר וּוּעָט פְּעַרְגָּעָסָעָן אֵין דֶּר פְּאַלִּיטִיק, וּוּעָט
וּוּרָעָן אַיִּסְמָקָאנְפִּיהְרָעָה, אַיִּסְמָאַכְּעָר אָזָּן סִינְיָעָן וּוּעָט זִיךְרָעָן אַיִּהָם
קִימָעָן.

דר. אַדְאָמָּס קָאנְדִּידָאַטָּוָר.

יְוִדִּישָׁה וּוְהַלְּעָרָה, אָמ 19 יְוִנִּי זָאַלְט אַיְהָר אַלְעָ וּוּי אֵין מָאָן סָאַלְיָדָא-
רִיש אַבְּגָעָבָעָן אַיְעָרָעָ שְׂטִימָעָן אַיְף דָּעָם

דר. עַרְנָעָמָט אַדְאָמָּס

וּוְלְבָרָאִיז

פֿאָר דֶּר פּוֹלְסְטִיר גְּלִיבְּבִּעְרַעְבְּטִינְגָּן פֿוֹן אַלְעָ בְּיִרְגָּעָה, אָהָן אָנוּ-
טְעַרְשִׁיעָד פֿוֹן הָאַנְפְּעָסִיאָזָו אָזָּן נָאַצְיָאַנְאַלִּיטָעָט.

פֿאָר דָּעָם עַהְאַנְאַמְּיִשְׁעָן אָזָּן כּוֹלְטְּרַעְלָעָן פְּאַרְטְּשָׁרִיט פֿוֹן דֶּר
גָּאַנְצָעָר בְּעַפְּעַלְכָּהָרָגָן.

פֿאָר דֶּר גַּעֲזָוְנְדָעָר רַעְאַלְעָר פְּאַלִּיטִיחָה, וּוְלְבָרָעָבְּרָעָגָט נָוְצָעָז דָּעָם
לְאָנְד אָזָּן זַיְעָרָעָ בְּעַוּוֹאַהְנָעָרָה.

פֿאָר דֶּר וּוְאַהְלְפָאַרְט פֿוֹן דֶּר גָּאַנְצָעָר בְּעַפְּעַלְכָּהָרָוָג אָהָן יְעָדָעָן
חַלְאָסָעָז-אָונְטְּעַרְשִׁיעָד.

רְנִיּוֹת עַד אֵין

געגען יעדער בעדרילונג איז בערדענונג פוי אירגענדוועלכער בע-

פעלה רונגן-הלאם ע.

גענצען דעם האם אוֹז נײַד פּוֹז גְּעוֹווַיסָע בְּעַפְּעַלְכְּעַרְנוּנָס-שִׁיבְטָעָו גַּע-

גען אידנאָנדער.

געגען יעדען טעראר און יעדער פאליטישער פערנוואלטינונג.

געגען יעדין פאליטישען שוינדעל אוּן זעלבסטטיזונגע.

אבל דער חשבון איי אַפְּאַל שָׁעָה. דער קראנקער, ווֹאַס
דרעהט זיך איבער פון רעכטס אויף לינקס. קומט באַלד צו דער איי
בעצינגען, או מיטן איבערדרעהטן פון איין זיט אויף דער אנדעראָר
איין איהם וועניג געהאלֶקען, נאָר באַלד פרוֹטֶט ער זיך צוּרִקְצָוֹרָהעָטָן
אויף דער רעכטער זיט, ווֹיל אויך דאמ ליענען אויך דער לנְקָעָר זיט
הדאָט איהם וועניג גענטצעט. אָן דאמ וועלבע שפֿיעַל וועט זיך אייך
וואּוּדְרָהָלָעַן בֵּי אָנוֹן יְדָעָן, ווֹיל דאמ געהען אָן דער אַפְּאוֹצִיעַ
קעָן קִינְמָל נִשְׁתַּחֲוֵין קִין צַוְּעַקְיָה פָּאָר זיך. נאָר אַמִּיט עַל
צֻוּעַק, ווֹלְעַן מִיר אַבְּעָר דִּיעּוּס מִטְעָל אַנוּעָנדָעַן, אוֹוי מְחוֹעַן
מיַר צְוֹעַרְשֶׁט גּוֹטְרָהָעַן, אוֹיב דאמ מִטְעָל קָעַן טָאָקִי פְּהָרָעַן צוֹ
צְוֹעַעַס.

די יודען צעהלען אין עטעררייך בערך 4 פציגענט, אין נא
ליציען 11 פציגענש פון דער נאנצער בעטלעקלעונג. מעד וועלען זי
ברדר האבע קינמאל נישט ווערטן, וויל אויך די נישט-וידען פער-
מעהרען זיך אין א נאטירליךען צו-שטאנד. קען דא א דאקטרינגערא
פאלאטיק צי עפעס פיהרען? און אפילהו די יודען זאלען שיין בעקמיטען
פצעיגענדוועל ר' פולסטע גאהל פון זי'יער אונגעאָרדנעטע, 20, און ווען
טייאלען אין נאליען שיין געוועהלהט ווערטן 14 — 12 יודען —
אוויאי זאמ שויין די הצעטט מדרנה און וואס קענען זיך דערנרייך
בזען? איז זאמ א ציפער, מיט וועלכע די דערנירונג איז די אנדערע
פארטיזען מזונן זיך רעכגען? וואס קעגען 20 דערנרייך בען גענגן? 516?
קען אטאל קוטען אויא מאטעןט, ווען אויא קלינע נרוועז זאל שטיע-
לען א גרויס דאילע אים פארלעמאָנְטַרִישׁען לעבען און דורךעצען
אייהרע מהצעאָקְטִישׁע פָּאָרְדָּעָרְגָּוּנָעָן? קיין שום בל-שבט וועט א דער-
ארטיגע בעה-ייפטונג נישט אוישטעלען.

דאָם של אַנוֹוָרט . אַין דער אַפְּאוּצֵיעַ פֿאָר יַעֲדָן פֿרִיּוֹ, אַיּוֹ
איַבְּעֶדֶם לְעַכְּרֶלֶךְ אַונְ דִּזְמוּנֶנֶן שְׁעַדְלִיךְ . מִיר יַדְעַן מוֹעֵן נָאָר
טְרִיבְּעָן פְּרִיקְטִישָׁע, דְּרוֹכְהַיְהָבָרָע פְּאַלְמִיטִיק, מִיר מוֹעֵן יַד אַנְלָעָה-
גַּעַן אַין גְּעוּוִיסָע שְׁטָאַרְקָעַץ נְרוּפָעַן אַונְ מִתְּ צִוְּאָמָעַן אַיְסָאַבָּעַן
אַ דְּרוֹק אַיְפָּה דַּי מַאֲסְנַעַנְדַּע קְרִיּוּעַ, אַנוּוּרָע פְּאַדְעָרָנוֹגָעַן צַו בָּצַ-
לְיַקְּרָבָעָגָן.

דאס טויבען אפואיזיע פָאַר יעדען פרײַז, דאס נעהן אין
דער אפואיזיע אַהֲן רִיקְוִיכְט אַוִיפְדִי פָאלְנֶען, אַיִ אַבְעַרְדָּעַם נִישְׁתָּ
מַעְלָה וּוּ דָס אַבְעַרְדָּעַן וֵיד פָונִים קְרָאנְקָן פָזְ רֻכְתָּס אַוִיפְ

לדיןكم — ואיך וואס העלטש זעהר וועניג...
און אובי מיר ווילען די זאך פֿאַקְטִישׁ ערֶתָהדרען, קענען טיר
דאָס טאָז ועהען מיט אונזער דר. לעכעריסאן.

האבען מיר פיעעל געפיעעלט מיט דעם. וואס מיר האבען אחים
געזעהלט צוּס אבענערדנעטען? וואס האא ער אונז געזענץ אדרער
געזהאלטען מיט דעם וואס ער האאט אונגעערט זו א סאציאליסטישען
קלוב? נאר נישט מיט נאר-ニישט! עם האבען בלוז געריענט די פיזיר
ילשע בעהֶזְקָרְנוֹן און דעם פוילַקְנִיְקְלוֹב דאמיט, וואס מיר האבען
אוועקגענטטען בי איהם אמאנדאט אבער געהאלטען האבען פיר זיך
נאר נישט — און נאר געשאדט!

דורך די וואהיל אינעם נרויסען מאגעם, וועלכבר בעיצט ביל-
ונגס וויסען, אונעההען איין, עדלעס און גוטעט האָרֶן פֿאָר די יידישע
ווײַטה, וועלען מיר בעוויזען, או מיר וועגען גוטען יודען, געשטייט בער-
ער, עהרבּלְבּעַ מענער, — אָז מיר ליעבען אונער פֿאָלק, אונער פֿאָר
פֿאָילְעַן אָז אונער קינדער — אונער קייזער אָז אונער פֿאָטער-
אָנדְן!
מיר יודען קענען נישט וועהלהען דעם דר. לייעבערמאָן, וועל-
בער האָלֶט אָמוֹץ נאָרָעַן, מיר יודען מוווען אָוועקְוָאוָרְפּעַן דעם
לייעבערמאָן, וואָס ער רעדט אָוָלְבּעַ נָאָרִישְׁקְיָעַן אִיכְּרַת די פֿערְזָאמֵ-
לְונָעַן, אָז ער האָט זיך פֿערוֹיוֹקְעַלְט אָז אָפְּרָאַצְעַם, וועַי-
געַן בּעַלְיְדִינְגָּן פֿוֹן מאַיעְסְטָעַט!

עם ליעבע אינוער אינציגער קאנדרידאט
דר. ערגנעםט אדיםם.

וזאלען מיר זיין אפאויזיאנעל ?

סעההרט צו געויסע שלאנווארטען קן אונוערע פאליטיקער או די יודען מזען זיין אפזיציאנעל. זיין טארען נישט געהן מיט דער עניינדען, מיט די רענעירונגס-פארטייען, וויל דאס ענטשפיריכט נישט יערע אינטערפעטען.

דָּבָר שֶׁלְאָנוֹוַרְטַה הָאַת אֲפִילוּ אָווִי שָׁעֵל וּוּרְתָה וְוי דֵי אַלְעַ אַיבְרִינְגַּע שֶׁלְאָנוֹוְרְטַהּ מִיטַּן וּוּלְכַבַּע מִעַן פָּעָרְדְּרָהַת דֵי יְרוּדָן דֵי קָעֵעַ. — אַבְעַד אָווִי וְוי מִעַן אַרְבִּיאַתְעַט דָּמָאִישׁ אַירְסַן פָּנַן אַלְעַ וַיְוַשְׁעַן.

אפשר ווועט דעםילט בעסער וועבען.
וילען זיך איבערדרעהען לינק ס. געהען אין דער אפזוייציע,
אייז דאָהאָר, וויל זיך גענאנגען צחאמען מיט דער דעניערונג
ס'אייז די גאליצישע יודען זעהר שלעכט, מיגען זיך או דאס
וועט איהם בעסער ווערען, אויב ער ווועט זיך לעגען אויפֿ דער לינקער
זיט. — ס'אייז די גאליצישע יודען זעהר שלעכט, מיגען זיך או דאס
אייז אָנְגִּיש איז די זאָק נאנץ בענרייטליך. אָ קראָאנְקָעָה, וווען ער ליינט אָ
לענערער צויש אָויף דער רעכטער זיט, דוכט זיך איהם איהם. איז או עס

יודע בני רחמנים.

האָשֶׁס רְחַמּוֹת אֹוֵף אִיְיךְ אַלְיִין אֹוֵף אִיְעָרָע פְּרוּעָן קִינְדָּעָר
אָן אֹוֵף דָּעַם נְגַנְצָעַן יְוִישָׁעַן וּלְוָם !
דָּר. לְעַבְּרָמָאן הַאֲשָׁט גְּנַנְדָּעַט דַּי אַרְבִּיטָעָרְ-בְּקָעָרְיִי אָן
הַאֲשָׁט דָּאמִיט עֲרוֹדִיקְט הַוְּנְדָּעַט יְוִידִישָׁע בְּעַקְעָרְ-פְּאַמְּלִיעָן, דָּאָס חַיִיסְט
500 יְוִידִישָׁע נְשָׁמוֹת. עַד גְּנַנְדָּעַט אֹוֵף זַאֲסָנִיעַ אַגְּרוּסָע שָׁעַנְקָע
פְּאַגְּ אַרְבִּיטָעָר. דָּאמִיט צְוִיל עַד עַרְזָוּעָרְגָּעָן 400 יְוִידִישָׁע שָׁעַנְקָע
פְּאַמְּלִיעָן.

אויף דער לעצטערן פערוואַלטונגן פון זונטאג דעם 4 יוני אין
דאס נאָרָדְנִי האָשׁ עֶרְקָלָעֶרטָה: אַזְּדַּק ווֹיל אָזְּן מָוּ גְּרוֹינְדָּעָן
אָ רִיוְיהָע אַרְבּוּטָעָר קְאַנְסָמוּעָ/, דאס אַיִּי אַפְּלִישָׁהָאַלְעָ פָּאָר
די אַרְבִּיטָר — אָ עַסְוָאָרָעָהָיו פָּאָר די אַרְבִּיטָר אַין אַנדָּעָר
פְּעָרָאַינְעָ, אָזְּוִי אוּ די אַרְבִּיטָר וּוֹלְעָן נִישְׁתָּמָעָה גְּעַבְּעָן צָו פְּעָרָה
די עַגְעָן דעם יְדִישָׁעָן קָצָב, דעם שְׁעַנְקָעָה דעם נִיְּוָלוּהָ, דעם טָאנְגָּ
די יְמִינְיָה, דעם שְׁוֹטָטָר, שְׁנִיאָכָּב אָ, גָּ, גָּן.

יודען! וויסט איהר וואס דאס בעדייטעט? ליעבערטאנן טהוט
זעה. או עס לעבענן נאך די יולדען אין ארמווע. עלענדה, פערשווארצעט
און היילפללאז! ער וויל זיין ריבבען די לעצטער. אריימע, קאנגע שער-
דיינסטקווולעלע. ער וויל פערשאָפֿען שטעלונגנען פֵאָר זיינע מהותנים
פֵאָר יַאֲסָלִי קָאָרָלְנִיך — זָלְנִירּוֹת — מעכאלִי קִינְד אָן אַנדְרָע
פֵאָן זיינע גענסען. ער וויל זיין אַרְדִּינְעָצָעָן אלָם בעאטטען אָן דִּיעָז
קָאנְסָמֶטְהָרָאִינָה. ה. אָן דִּיעָז גַּעַשְׁטָכָעָן, וּוְלְכָעָ ער ווּשְׁטָפָאָר
די אַרְבִּיטָעָר גַּרְנְדָעָן! אָוַי ווּל ער אוַיסְהָנוּנָעָן דָּעַם יְהָ, ער
זְוִיל אִים פֶּעַרְטִיבָעָן אָן פֶּעַרְגָּאנָעָן. דָּאס לְעַצְטָעָ שְׂטִיקָעָל בְּרוּיט
אוּוְקָעְנָהָמָעָן, דָּאמִיט דָּעַר יְהָ זָלְ מְזָעָן אַנְטְּלוּיְהָעָן קִין אַמְּעִירִיקָא.
דאָס אָיז דָּאס יְוִידָעָהָאַיִן קָנוֹס דָּר. לְעַבְרָמָן: ער פֻּרְנָאָרְט
איְהָ, מַאֲכָלָת אַיְיךְ מְשׁׁוֹנָעָ, אַבְּיָ אַיְיךְ בְּעַסְעָרָ צָו אָונָי

טערדריךען אונ גענצעליך צו רואנערען.
מיר מזען דאַהער אַבְשִׁיטען פָּן אָנוֹ לַיְבָּרֶד
מאָגָן מיט זיין חַבָּרָה! מיר מזען צְחַמֵּעַן מיט דער רַעַנְיַעַנְהַמְּטַבָּה
אלָעָן אַנְשָׁטָנְדִיגָּע לַיְתָאָה, מיט דער גַּזְאַמְטָעָן קְרִיסְטָלְכְּבָעָן בְּעֵד
פְּלָקְעָרוֹנָן דַּיְעָעָן הַיּוֹבָלָעָר, דַּיְעָעָן שָׂוֹנָא-יִשְׂרָאֵל פָּעָרָה
טְרִיוּבָעָן.
אמ 19 ייִשְׂרָאֵל יְהִי מִזְמָרָה וְעַלְעַלְעָה אֲבָנָעָבָעָן זַיְעָרָעָן
שְׁמִימָעָן אֹוִהָה דָּבָר

הָרַעֲנֵשֶׁט אֲדֹאָם

**די פאליטישע אויסניכ-
טעןונג.**

די וואחלבעוועזנונג אין פשעטישל האט דורךנטאטט דרי אכט
שאנטצע.
אין דעם ערשותען אבשניט איזו די נאנצע שטאדט געווין ערפליט
ען דעם נלאקענדנעקלאנגע מיט וועלכען די אנטאטארען דר. לעכער-
אונס האבען בערקיינדעת זיין לוייב און רוחם. די אייזען זענץ שער
שייב געוווארען, הערדנינג די שירות ותשבותה לבבוז דר. לעכערמאן,
דעמלט האבען אלע בירגען געמיינט, או אחד הווא ואין שני
לו להבחירה! ער איז אווי נורויס און מעכטני, און איז קיין שם מענש
אייז נישט איטשטיינד, קענץ איהם דעם וואלהילאמפק איזיטצענעהטען,
דר עזוייטער אבשניט האט זיך אונעהויבען און דעם מאטען
ען סאייז פערקינדעת געוווארען די קאנדיידאטור פון דר. ערנעםט אראט
דעמלט האבען די בירגען אונעהויבען צו פרגנעליכען די בידיע
קאנדיידאטורן גענונגיאנאנדער און סייז זיך פשוט אויהונגנאנונג אלי-
יג'קיט פאר די אוינזק, זיך האבען זיך אונעהויבען צו איבערצעינען
ויאומס סייז דער חילוק צוויישען דר. לעכערמאן מיט זיין פראזונדרע-
שעררי, מיט זיין פיטסע דיבורים, מיט ווינע שוין טויזנדע מאל
יבערגענקייעט רעדען און מיט ווינע אונערולבלארע הבתחות, און דעם
וועייטען דר. אראט, דעם ערינטטען ערדרליךן פאליטיקער, וועלכער
וועונט זידעם ווארט זיך נאליה אבער וואט זידעם זיין ווארט איז הי-
יג און יעד זיין הבטחה פערעלעסליך און זיכרא.
דעמלט האט זיך ביים עולם אונעהויבען די איסנביבערונג א-
לו לאלו שואליק : וואט אומו געשעהטן פאר 4 זאהר, וואט מער זעד
ען און דעם דר. לעכערסאן אווי פערוירט געיזאָרען.
אין דעם דרישען אבשניט לעבען מיר איצט איז די לעכטטע
טען. די בעהעלקערונג איזו שין אים גאנצען אויסגעניכ-
עררט; זיך שון געהאט די געלעגענהייט, געהער קענעט
וועו לרעגן דעם דר. אראט. וועלכער האט אלע פשוט געווואנווען מיט
זין לעכערסויידינקייט און פְּרִינְדִּילְכִּיט, מיט זיין ערנטס און אויז-
יבטיגקייט, מיט זיין אמתדין און טרייהייט. דר. לעכערמאן און זיין
וילדי עראריסטייש אנטאטצע רותט איצט גאָר אדים עמפערונג
און עקל, וכלהונש היפֿה בוחלהט בו: מען וויכט איהם פון אלע וועטן,
דר פערעדער אבשניט פון דער וואלהילבעווענונג וועט זיין אט
19 זיין, וווען אלע בירגען, יודען און קידיסטען, וועלען "סַלְדָּאַרְיִשׁ"
וועשינגען בי דער אוינע און פְּרָאַיְנִינְגִּן זווערצ שטימען אויף
עם אווי בעלייעטטען און געאכטטען אמתדין דעם אקראטטישען קאנ-

די רותהענען בכלל זענען קיין נרויעס יהענערינד נישט. וואו
זוי פערהאלטען זיך כי די וואهلען פָּרִינְדְּלִיך צו יודען. געשעהט עם
ר דארט. וואו זי' ברויכען אייך די יודישע הילך אין וואלהלציטען.
ברויכען זי' אבער נישט די יודען. דעתוילט זענען זי' פערביסען אנד
טישעמעיטען.

אין עקאנאמישער בעצייעונג, זענען די רותהענען אויסגעשפראָך
בענע יודענֶפִינֶד, דער ווירטשאָקטיליכער באַיקאט גענען די יודען איז
ביי זוי זעהר שטארקּ ענטוווקעלט און אויסגעבריטיעט. וועלטמען ווען
קויפֶּט אַ רותהענישער בויער עפִים ביי אַ יהָ אַבער לאָוט עפִים אַראָ
ביביען בי אַ יודיעשן האַנדווערטען.

אין פָּלִיטִישׂעַר בעצ'יעהונג איז עס נישט בעסער. אין די שטעדטליך איז דערעה, וואו די רותהענען האבען די מאיריעטער. ערעד זעלטען וווען איז יוד צונגעלאזט צו אידנענד וועלכע פונקצייע אין ערעד געמיינדע אידער אים בעזירוק. גזעעלשאטהטליך לעבען די רותהענען איבערהייפט נישט צוואָז' מען מיט די יודען. זיידער עטעראיינע וועגען יודענריין; צו זיידער גע-על גליקטען וווערד קיין יוד נישט צונגעלאזט.

חוינילוח האבען דוי נאך ליעב הэн צייט זו צייט זו אראנשיעע
ען קלינגע פאנרגאמע געגען די יודען זוי ס אויז למישל געשעהן פאר
גוטליך יאהר אין זאבלאטזיאן. שפערטער אין אודגאָו און עדשת נישט
וישט לאָגנ און קראָאוֹת. נישט וויטס הַן אָנֵן.

מיר מזען די יודען וואָרבען מיט אַלע כהוֹת.
די רותהענען וועלען אונֵ נישט העלהען, וועַן מיר וועלען זיך
געֶרשֶׁיגען מיט די פּוילען — אונֵ דָר. ליעבערמאָן וועַט אונֵ אוַיסְט-
לאָכעַן, וועַן מיר וועלען זיין הילַּפְּ אַנְרוֹהַען.
מיר מזען לעבען אין פֿרידען מיט דער אַיבְּרִינְגֶּר בעעהלקי-
וּוֹן פָּן אָנוֹנוֹר שטאדט אין וועלען זיך נישט לאָזען אַדִּינְהָעַזען אין
אַבְּעַנְטִיעָלְמִיכָּר פָּאלִיטִיך צולעַב דָּר. ליעבערמאָןס פָּאלִיטִישׁע זאָכְ-
זיאָאנְקָעָם.

דַּעֲסָנוּנָן מְאֻרָעָן סִיר אֶצְבּוּעַ מֵאַל דִּיעַצְתָּ נָאִישָׁקִיָּת מַעֲהָר
נִשְׁמָת בְּעַנְהָעָן, נָאָר וּוְהָלָעָן דָּעַם

הָרָעַנְעָם אֶדְאָם

אין וועלכען מיר וועלען שטעהנדיג נעהונען אַן וואָדמען אַיְהֶרְגֶּנְעָן פָּעָרָל
טרעטער פָּה אָונְצָרָע אַינְטָרָעָסָען, חָאַטְשִׁי — אַבָּעָר אַפְּשָׂר גְּרָאָד וְוַיִּלְכֹּד
אַר אַיִן נִשְׁתַּחַט אֵין דָּעָר אַפְּאוֹצִיעַ!

דר, ליעבער מאיזס רוטהענישע
נאָרדע.

זההענדיג זיין פאוציע נאר געשוואכט טראין דער גרויסער געוואלטינגער אנטאטצעיע, האט זיך דר. ליבערמאן שווין אויסגעוכט א ניע גאנדרע, די רותהענען: מיט זיעדר הילך וויל ער זיענען!
מיר ווילען דא נישט אונטעריזענען, אויב דיעוע שפעקולאציע
וואוועט איהם עפם העלהען, אויב די רותהענען ווילען איהם זוירקליך
לייסטען געטראיע געהאלישאַט און אויב זיעדר שטיעע ווועט איהם
טאקי שאָרעהעלטהען צום זיענגן.

דער "סָאַוִישׁ" צוישען דר. ליעבערמאן מיט די רותהנען וועט
און ערשותער ליניע שטארק אויסראגען די פoilען, וויל זי וועלען
דאָרין זעהן א בעדראָהונגן פון זיער בעויעשטענד. די רותהנען וועלען
דאָך דעם דר. ליעבערמאן נישט שטיצען אומוסט. זי וועלען דאָך
שְׂעִירָלָאנְגָּן, או די סָאַצְיָאלְסְטָעָן זָאַלְעָן זי אַז זַיְעָרָעָן לאַקָּאַלְפָּאַלְדָּי
טישע פְּאַדְעָרָנְגָּן שְׂטִיצָעָן.
מיר וועלען זיך אלֹאַ מאכען צו שנאות די פoilען, או מיר
העלפָען מיט, זיינ ער שטעלונג אַין פְּשָׁעְמִישָׁל צו ערשייטערן.
און ווֹאַס גַּעֲזִיזָעָן מיר דָּלָמֶת? אָפָּשָׁר די פְּרוּינְשָׁאָקָט פָּן
די רותהנען? אַט לְאַמֵּיד זעהן זי אַזְוִי די רותהנען שְׂעִירָלָטָעָן
זיך גְּרָלְלָאָן או אַגְּוִוְרָאָן.

דר. ערך עט אדאמ.

